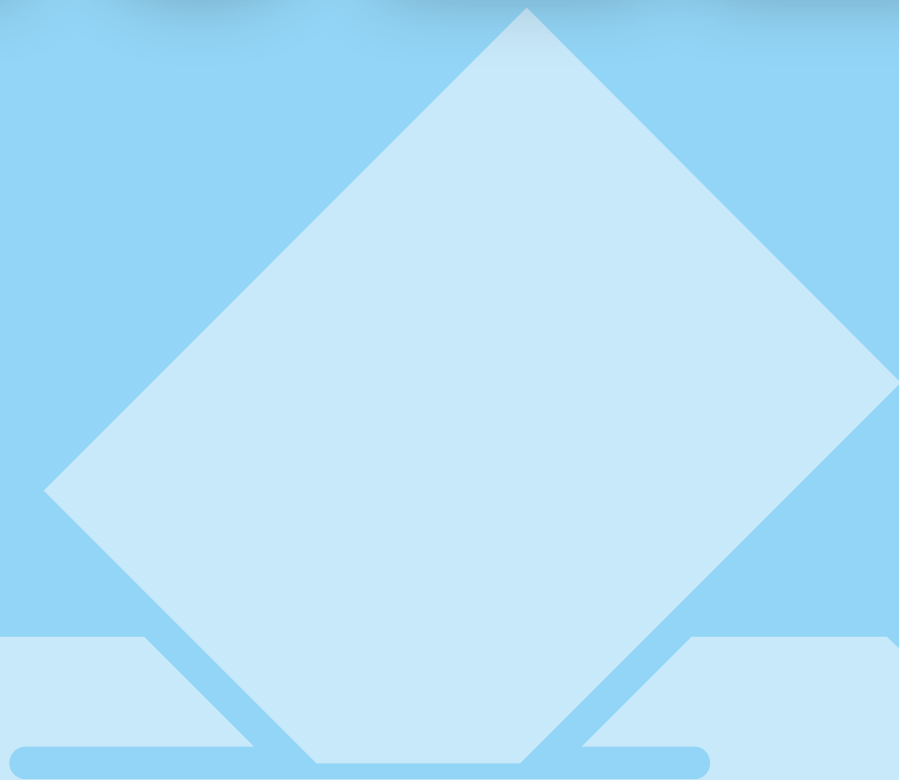


Eftervalsanalys 2022



Sammanfattning

Efter valet stod det klart att det moderata regeringsunderlaget hade fler mandat i riksdagen än Socialdemokraternas motsvarighet och därmed kunde en regering bildas med Ulf Kristersson som statsminister.

Samtidigt med denna stora framgång bör man – för att citera statsministern – ha två tankar i huvudet. Moderaterna förlorade två mandat i riksdagen och många kvinnors förtroende. Kvinnor har inte haft så lågt förtroende för Moderaterna sedan katastrofvalet 2002.

Varför är väljarstödet lägre bland kvinnor? Denna fråga har vi försökt besvara i följande eftervalsanalys. Sammanfattningsvis kan vi konstatera följande:

- Kvinnor uppgav i signifikant högre grad än män att sjukvård (46%), skola och utbildning (34%) och klimat- och miljö (32%) haft störst betydelse i val av parti i riksdagsvalet. Moderaterna har mer eller mindre utvecklad politik på alla dessa områden, men valde att inte kommunicera denna under valrörelsen.
- Kvinnor beskriver Moderaternas kommunikation och företrädare som, bland annat, "hårda" och "aggressiva". Att tonaliteten varit för skarp är troligen en viktig förklaring till väljarförlusten av kvinnor.
- Samarbetet med Sverigedemokraterna beskrivs som en avgörande fråga för många kvinnor. Att vara tydlig med skillnaderna mellan partiernas politik, och vilka värden vi inte kommer kompromissa om, samtidigt som vi samarbetar inom ramen för Tidöavtalet, kommer vara viktigt framåt.

Förhoppningen är att denna eftervalsanalys ska ligga till grund för utveckling av såväl politik som organisation – med målsättning att Moderaterna ska växa som parti – bland både män och kvinnor.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	0
Inledning.....	1
Riktlinjer och direktiv	1
Valresultatet.....	2
Kvinnors viktigaste sakfrågor	3
Vad beror det minskade väljarstödet bland kvinnor på?	5
Skillnaden i väljarstöd mellan landsbygd och storstäder.....	7
Moderaternas valrörelse	9
Aktiviteter riktade mot kvinnor.....	9
Moderaternas kommunikation	9
Slutsatser och rekommendationer avseende Moderaterna	11

Inledning

På uppdrag av Moderatkvinnornas styrelse har eftervalsanalysgruppen utvärderat såväl Moderatkvinnornas valrörelse som Moderaternas resultat bland kvinnor i riksdagsvalet 2022. Analysen inkluderar utvärdering av valrörelsen utifrån sak och form.

Som underlag för analysen har en av Moderatkvinnorna beställd Novusundersökning använts. Syftet med undersökningen var att göra en eftervalsanalys med fokus på kvinnors väljarbeteende, åsikter och tankar kring riksdagsvalet 2022. Fältperioden var den 28 september till 3 oktober 2022 och totalt genomfördes 1669 intervjuer i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel.

Arbetsgruppen skickade även ut en eftervalsenkät till ledande företrädare inom Moderaterna: förstanamn i kommuner och regioner, förbundsordföranden, länskvinnoodföranden, vice länskvinnoodföranden och moderatkvinnoansvariga i kommuner. Enkäten skickades ut den 5 oktober 2022 och hade 177 respondenter.

Arbetsgruppen genomförde även djupintervjuer med åtta nyckelpersoner på olika nivåer inom Moderaterna och med varierande grad av engagemang inom Moderatkvinnorna.

För analys av Moderaternas valrörelse har arbetsgruppen utgått från den information som kommunicerats från riksorganisationen under valrörelsen.

Arbetsgruppen har bestått av: Ida Eriksson (Kronoberg), ordförande, Viktoria Jansson (Västernorrland), Johanna Hornberger (Stockholms län), Helena Storckenfeldt (Halland) och Hanna Dalhusen, sekreterare.

December 2022.

Riktlinjer och direktiv

Arbetsgruppen fick i uppdrag av Moderatkvinnornas styrelse att särskilt ta följande i beaktande:

- Valresultatet
 - Valresultatet i förhållande till målet om minskad spridning i väljarstöd mellan män och kvinnor.
 - Analys av Moderaternas valrörelse för att nå målet om minskad spridning i väljarstöd mellan män och kvinnor.
 - Slutsatser och rekommendationer avseende Moderaternas väljarstöd bland kvinnor.

Valresultatet

Sedan SVT:s vallokalsundersökningar påbörjades 1991 har Moderaternas stöd bland kvinnor varit lägre än stödet bland män och spridningen mellan könen minskade mellan åren 2010-2018. Förtroendet bland män är dock oförändrat sedan valet 2018, samtidigt som stödet bland kvinnor minskat ytterligare¹.

En slutsats att dra är att Moderaternas minskade totala väljarstöd kan förklaras med att vi förlorade kvinnors förtroende, frågan är varför?

Kvinnors stöd för riksdagens partier har skiftat väldigt mycket under de senaste 20 åren², vilket innebär att det är en rörlig väljargrupp. Socialdemokraternas stöd av kvinnor i valet 2022 har inte varit större sedan Moderaternas katastrofval 2002, samtidigt har inte Moderaternas stöd bland kvinnor inte varit lägre sedan dess. Sedan valet 2014 har även Sverigedemokraterna dykt upp som en reell utmanare i kampen om kvinnors röster.



Bland Socialdemokraternas väljare var kvinnor i åldern 50–79 år och kvinnor utanför storstadsområden två överrepresenterade grupper enligt den av Moderatkvinnorna beställda Novusundersökningen. Bland Moderaternas väljare var den enda överrepresenterade gruppen personer med hushållsinkomster över 800 000 kr (innan skatt)³.

Hälften av de svarande i Novusundersökningen angav att de funderade på att rösta på ett annat parti än de slutligen gjorde. Bland dessa var kvinnor i Stor-Stockholm och kvinnor som röstade på Centerpartiet två av de överrepresenterade grupperna. Bland den andra hälften

¹ Sveriges Televisions vallokalsundersökning Riksdagsvalet 2022, s. 24-25

² Sveriges Televisions vallokalsundersökning Riksdagsvalet 2022, s. 24

³ Novus

var kvinnor utanför storstadsområden samt kvinnor som röstade på Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna överrepresenterade⁴.

Detta innebär att Moderaterna, under år 2022, hade haft en chans att nå kvinnor i Stor-Stockholm och de som röstade på Centerpartiet. För att nå kvinnor utanför storstadsområden och kvinnor som röstade på Socialdemokraterna eller Sverigedemokraterna hade strategin behövt vara mer långsiktig. Problematiken är att det krävs olika strategier för att nå storstäder respektive landsbygd. En väldigt generell analys är att storstadskvinnorna är mer ideologiskt sinnade än landsbygdskvinnorna.

Kvinnor funderade i högre grad än män på att rösta på Centerpartiet, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. De som funderade på att rösta på Moderaterna var män utanför storstadsområden och män som röstade på Sverigedemokraterna⁵.

I de analyser partiet gjorde såg vi tydligt att Moderaterna var det största andrahandsvalet för många, men i analysen togs inte hänsyn till skillnaden mellan kvinnor och män. Partiet riktade inte sina utspel mot kvinnor som är S- och C-väljare. Dessa kvinnor är mer ideologiska, har SD-samverkan högt på agendan och behöver försäkras om Moderaternas ideologi, syn på människor och grundläggande värderingar.

Detta stärks av att kvinnor som röstade på Moderaterna tyckte att partiet hade bäst sakpolitik i deras viktigaste fråga i högre grad än kvinnor som röstade på Socialdemokraterna och tyckte Socialdemokraterna hade bäst sakpolitik i deras viktigaste fråga. Detsamma gäller kvinnor som röstade på Centerpartiet⁶. För kvinnor som röstar S och C – alltså där Moderaterna till stor del har väljare att vinna – är inte sakpolitiken det mest avgörande.

Exempelvis borde Ulf Kristersson i en partiledardebatt tydligare ha markerat mot Sverigedemokraterna och understrukt att Moderaterna i en regering inte kommer utvisa familjer som är självförsörjande. En rak fråga borde genererat ett rakt svar, i syfte att fånga just dessa kvinnor.

I partiledarduellen var däremot Ulf Kristersson tydlig med Moderaternas ståndpunkt avseende surrogatmoderskap, vilket innebar att det inte rådde några tvivel om Moderaternas ståndpunkt avseende kvinnors rätt till sin kropp. En större ärlighet och tydlighet hade gynnat partiet.

Kvinnors viktigaste sakfrågor

Brottslighet och invandring var viktigaste sakfrågor bland män i riksdagsvalet, medan brottslighet och sjukvård var viktigaste frågor bland kvinnor. Kvinnor svarar i signifikant högre grad än män att sjukvård (46%), skola och utbildning (34%) och klimat- och miljö (32%) haft störst betydelse i val av parti i riksdagsvalet⁷. Enligt Valu är andelen väljare som tycker Moderaterna har bäst politik i dessa frågor följande: sjukvård (10%), skola (12%) och miljö-

⁴ Novus

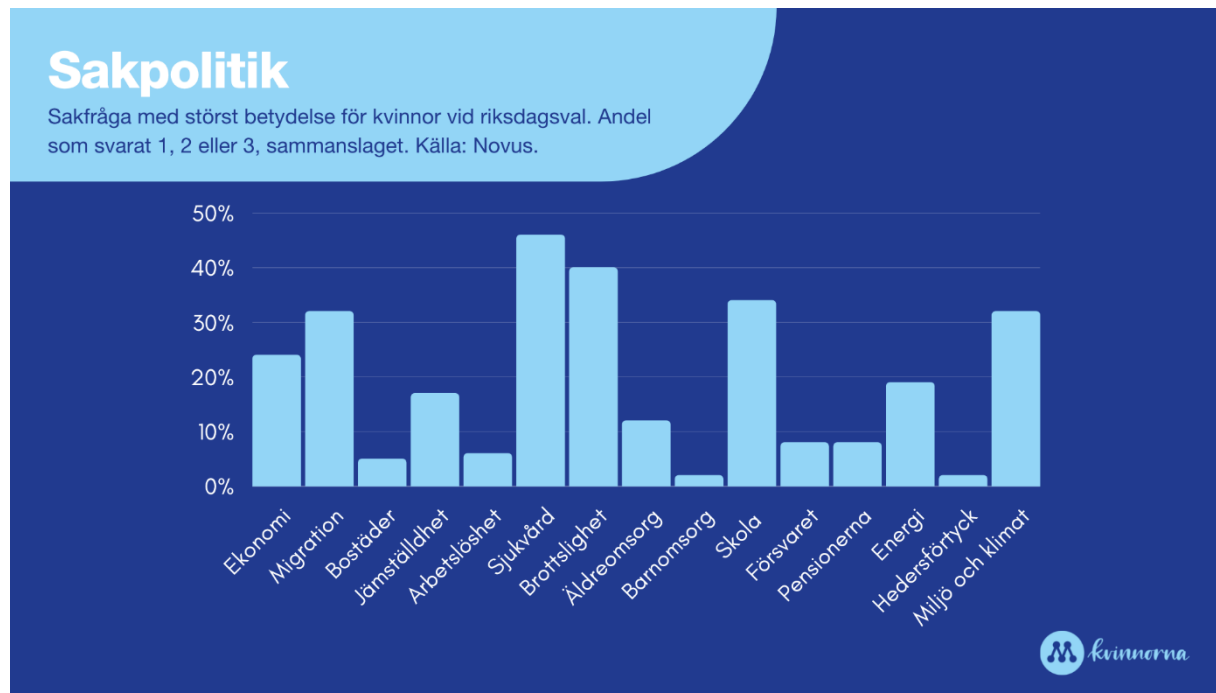
⁵ Novus

⁶ Novus

⁷ Svar på frågan "Vilka av följande sakfrågor har haft störst betydelse för dig när du valde parti i riksdagsvalet?" Andel som svarat 1,2 och 3 ihopslaget, Novus

och klimat (12%)⁸. I Novusundersökningen svarade 25 procent av kvinnorna att Socialdemokraterna hade bäst politik i den sakfråga de tyckte var viktigast i valet, att jämföra med 18 procent av kvinnorna som tyckte Moderaterna hade bäst politik i den sakfråga de tyckte var viktigast.

Kvinnor i Stor-Stockholm och kvinnor som röstade på Socialdemokraterna tyckte i signifikant högre grad än totalen att sjukvården var viktig vid val av riksdagsparti⁹. Kvinnor i Stor-Stockholm, kvinnor utanför storstadsområden och kvinnor som röstade på S i riksdagsvalet prioriterar sjukvården i större utsträckning än andra väljargrupper¹⁰.



Män svarar i signifikant högre grad att ekonomi, migration, brottslighet och energi var de sakfrågor som hade störst betydelse vid valet¹¹. Andelen väljare som tycker Moderaterna har bäst politik i dessa frågor är 28, 13, 22 respektive 24 procent¹².

Moderaterna har med andra ord lågt förtroende bland befolkningen som helhet i frågor som kvinnor ansåg vara viktiga i valet. Dessutom valde Moderaterna aktivt bort dessa frågor för att rikta sig på brottslighet/kriminalitet och energifrågan. Därmed valde man bort frågorna som kunde ökat väljarstödet hos kvinnor.

Det finns en tydlig röstspliftrning runt om i landet, det vill säga att väljare röstade olika på kommunal, regional och nationell nivå. I vissa framgångsrika moderata kommuner uppnås

⁸ Sveriges Televisions vallokalsundersökning Riksdagsvalet 2022, s. 14, https://omoss.svt.se/download/18.69f812fb18327382298d3e8a/1663746207468/valu_riksdagsval_2022_viktat_0921_V3.pdf

⁹ Novus

¹⁰ Novus

¹¹ Novus

¹² Sveriges Televisions vallokalsundersökning Riksdagsvalet 2022, s. 14 https://omoss.svt.se/download/18.69f812fb18327382298d3e8a/1663746207468/valu_riksdagsval_2022_viktat_0921_V3.pdf

sällan samma framgång på nationell nivå. En möjlig förklaring till detta är att debatten om skolan och omsorgen ständigt levande och närvarande på kommunal nivå, vilket innebär att kommunala politiker måste vara tydliga med sina ställningstaganden avseende dessa verksamheter. Med stor sannolikhet tilltalar detta kvinnor.

38 procent av kvinnorna angav att "den egna ekonomin" är av mycket stor betydelse för valet av parti i Valu, i förhållande till 35 procent av männen¹³. Detta kunde ha lyfts fram tydligare i sakpolitiken. Kvinnors oro för den egna ekonomin är med stor sannolikhet i högre grad knuten till att försörja familjen och kunna bo kvar i hemmet – vilket är en annan fråga än elpriser. Det är en trygghetsfråga som borde belysts tydligare av Moderaterna i valrörelsen.

Både Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna riktade sin valrörelse mot mjukare frågor, exempelvis skola, omsorg och sjukvård, vilket sannolikt är svaret på varför de vann så många kvinnors förtroende.

Vi bör också beakta hur pandemin påverkat kvinnors val och fokus på just dessa frågor. Kvinnor arbetade i utsträckning med coronadrabbade äldre och patienter, såg i större utsträckning bristerna inom offentliga verksamheter och påverkades därmed i större utsträckning än män. Partier med, för dessa kvinnor, relevanta svar och lösningar kan därmed också ha tilltalat mer än partier som fokuserade mer på hårda frågor, som brottslighet och kriminalitet.

Det kan då te sig att analysen har motsägelser då Moderaterna var svaga i sakfrågorna som kvinnor ansåg vara viktigast, samtidigt som faktumet att där vi kunde vinna fler kvinnor var just sakpolitiken inte det mest avgörande. Det är här ideologi och framför allt förhållandet till Sverigedemokraterna avgjorde.

En större tydlighet i vad ett samarbete med Sverigedemokraterna innebar, mer än vilka sakfrågor man var överens om, hade kunnat övertyga fler. Även en större tydlighet kring var gränserna gick hade kunnat stötta upp och gjort att fler kvinnor valt Moderaterna.

Bland kvinnor anses Socialdemokraterna ha bäst politik i 11 av 17 sakpolitiska områden, men Moderaterna anses ha bättre politik än Sverigedemokraterna och Socialdemokraterna vad gäller hedersförtryck, bekämpa brottslighet och gängkriminalitet samt otrygghet. Kvinnor anser dock att Socialdemokraterna har bättre politik än Moderaterna vad gäller jobben¹⁴.

I synnerhet är det sistnämnda anmärkningsvärt i förhållande till Moderaternas fokus på arbetslinjen, men det beror med stor sannolikhet på att många kvinnor är anställda inom offentlig sektor och vårdyrken, där Moderaterna har lägre förtroende.

Vad beror det minskade väljarstödet bland kvinnor på?

Frågan ställdes till förbundsordföranden, listettor, länskvinnoodföranden och MK-ansvariga i Moderatkvinnornas eftervalsenkät. Nedan ordmoln representerar svaren.

¹³ Sveriges Televisions vallokalsundersökning Riksdagsvalet 2022, s. 30

https://omoss.svt.se/download/18.69f812fb18327382298d3e8a/1663746207468/valu_riksdagsval_2022_viktat_0921_V3.pdf

¹⁴ Novus

förtroende hos kvinnor i alla sakfrågor, men att fokusera på en fråga, så som utbildning och få ett stort mandat och förtroende i den skulle kunna göra att fler kvinnor kommer tillbaka till partiet.

Av de som röstade på Moderaterna i riksdagsvalet 2018, men inte 2022, så är de vanligaste anledningarna att man bytt parti följande¹⁵:

- Moderaternas samarbete med Sverigedemokraterna
- tycker inte om partiledaren
- att Sverigedemokraterna var bättre i de sakfrågor man tyckte var viktiga
- att man stödröstade på Liberalerna eller Kristdemokraterna

Frågan om samröret med Sverigedemokraterna splittrar med andra ord befolkningen, men kvinnor är betydligt mer skeptiska. Att Moderaternas politik dessutom har närmat sig Sverigedemokraternas, exempelvis gällande migration, gör att det är otydligt vad väljare får.

På frågan om det finns någon fråga där respondenten i grunden håller med Moderaterna men där densamme tycker att förslagen eller retoriken är alltför långtgående anger flest brottslighet/kriminalitet och invandring. Skatter kommer först på fjärde plats¹⁶.

Skillnaden i väljarstöd mellan landsbygd och storstäder

Gränsdragningen mellan stad och landsbygd är inte självklar men generellt kan man säga att Moderaterna tidigare haft och fortsatt har större röstandelar i städer än på landsbygden¹⁷. I riksdagsvalet 2018 fanns ett starkt negativt statistiskt samband mellan graden av urbanisering och väljarstöd för Sverigedemokraterna¹⁸.

Vid genomgång av den geografiska fördelningen av väljarstödet 2022 kan man konstatera att väljarstödet för Moderaterna ökar i de flesta kommuner, men minskar i urbana områden med många väljare.

En instinktiv förklaring till Moderaternas minskade väljarstöd i storstadsregionerna är det negativa sambandet mellan grad av urbanisering och väljarstöd för Sverigedemokraterna i valet 2018, men samtidigt som Moderaterna tappade två procentenheter i Stockholms län, ökade Sverigedemokraterna 2,3 procentenheter¹⁹.

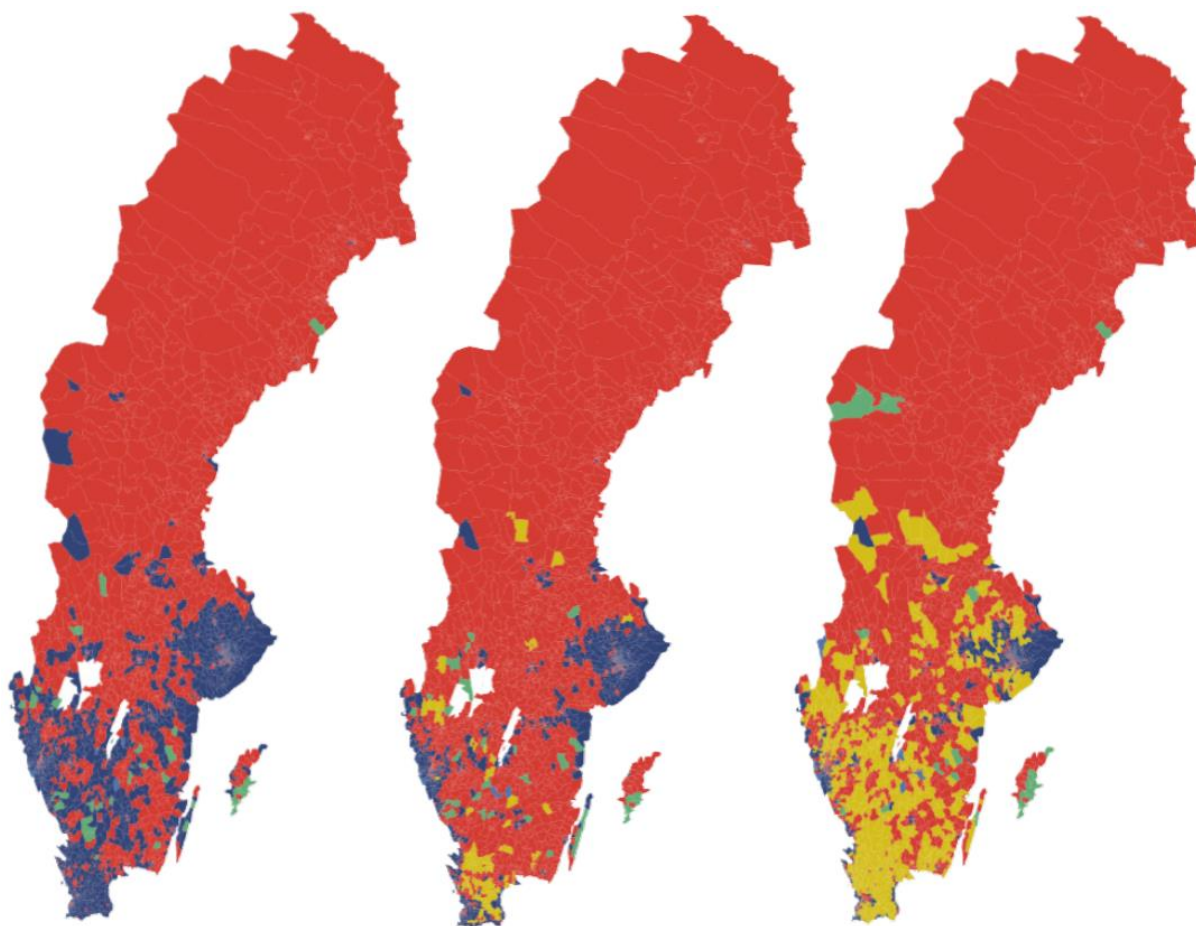
¹⁵ Novus

¹⁶ Novus

¹⁷ Demoskop, Eftervälsrapport 2022, s. 9, https://demoskop.se/wp-content/uploads/2022/10/Demoskop_Eftervälsrapport.pdf

¹⁸ Kristoffer Örstadius & Jenny Alvé, Dagens Nyheter, *Fakta i frågan: Röstar stad och land mer olika?* 2022-07-03, <https://www.dn.se/sverige/fakta-i-fragan-rostar-stad-och-land-allt-mer-olika/>

¹⁹ SVT Nyheter, Valresultat 2022, Stockholms län, <https://valresultat.svt.se/2022/riksdagsval-02-stockholms-lan.html>



Största parti i valdistrikt, riksdagsvalet 2010 (t.v.), 2014 och 2018 (t.h.). Illustration: Dagens Nyheter²⁰.

I, exempelvis, Skåne är det fortsatt moderat styre i många kommuner. Moderata väljare splittrade sina röster och valde Sverigedemokraterna nationellt. Detta skiftar uppåt i landet, men röstsplitringen är ett faktum. På lokal nivå fångar Moderaterna alltså både fler väljare och fler väljare som är kvinnor. Detta trots att man lokalt samarbetar med Sverigedemokraterna i flera moderata kommuner. Det tyder på att starka företrädare och nära relation till väljare skapar ett förtroende som går utanför vem ett parti samarbetar med.

²⁰ Kristoffer Örstadius & Jenny Alvé, Dagens Nyheter, *Fakta i frågan: Röstar stad och land mer olika?* 2022-07-03, <https://www.dn.se/sverige/fakta-i-fragan-rostar-stad-och-land-allt-mer-olika/>

Moderaternas valrörelse

Aktiviteter riktade mot kvinnor

Under valrörelsen genomförde Moderaterna en riktad kampanj mot kvinnor i början av augusti. Kampanjen bestod av ett personligt sms från Ulf Kristersson som skickades till kvinnor i åldern 30–60 år. I sms:et fanns en länk till en personifierad film med Ulf, innehållandes ett generellt budskap.

Moderaterna arrangerade även ett kvinnomingle på kansliet i Stockholm den 31 augusti. Till detta bjöds ett 20-tal kvinnor in, vilka i sin tur gavs möjlighet att bjuda med sig sina väninnor med blockbytartendenser.

Även om undersökningar visar att människor är mer benägna att lyssna på personer man känner än personer man inte känner är det anmärkningsvärt att, i valrörelsens slutskede, prioritera ett mingel för ett fåtal Stockholmsbaserade personer med koppling till Moderaterna. Detta är inte bara att förstärka bilden av Moderaterna som ett elitistiskt parti, utan också att lägga resurser på väldigt få röster.

Filmen från Ulf kan ha gett viss påverkan på enskilda individer men i slutändan så ser vi inte någon stor effekt. Det hade troligen varit mer effektivt med riktade budskap beroende på var i landet man bor, stad kontra landsbygd. Gruppens bedömning är att kvinnliga förebilder att identifiera sig med, samt en tydlighet i politiskt budskap, hade stärkt kommunikationen.

Moderaternas kommunikation

Den 29 augusti presenterade Moderaterna sitt valmanifest. Valmanifestet innehöll många av kvinnor prioriterade frågor och konkreta politiska förslag. Vid presentationen framhölls fyra frågor som särskilt viktiga: ekonomin, brottsligheten, energi samt säkerheten och försvaret.

En halv sida ägnades åt ökad ekonomisk jämställdhet där följande förslag presenterades:

- Avskaffa flerbarnstillägget från och med barn fyra så att inte kvinnor i stora familjer fastnar i hemmet
- Öka flexibiliteten i föräldraförsäkringen och gör fler föräldradagar till dubbel dagar
- Minska förekomsten av delade turer i offentlig vård och omsorg
- Minska det ofrivilliga deltidsarbetet
- Betala ut försörjningsstöd till kvinnan i stället för till mannen

Vidare ägnades lite mindre än en sida åt ett ökat brottsofferperspektiv och hårdare lagstiftning, lite mindre än en sida åt mäns våld mot kvinnor, sex sidor åt miljö, klimat och energi, tre sidor åt vård och äldreomsorg samt två och en halv sida åt skolan.

Således kan man konstatera att Moderaterna inte saknar politik som berör de frågor kvinnor prioriterar högst, vilket innebär att det antingen var innehållet och/eller kommunikationen som dessa väljare inte attraherades av.

Valmanifestet presenterades väldigt sent i valrörelsen och många sakfrågeområden lyftes inte av partiet i sin externa kommunikation, varken innan eller efter lanseringen. Frågar man vad Moderaterna står för när det gäller jämställdhet, i omsorg eller vården så kan de flesta inte svara, däremot känner många till maxtaket för energikostnad.

Energifrågor är inte synonymt med miljö- och klimatfrågor, även om de till viss del går hand i hand. 19 procent av kvinnorna i Moderatkvinnornas Novusundersökning ansåg

energipolitiken vara bland de tre viktigaste sakfrågorna inför valet, samtidigt som 32 procent ansåg miljö- och klimatfrågor vara det²¹.

Om väljarna ville prata om miljö- och klimatfrågor i valrörelsen vore det klokt om Moderaterna också hade gjort det. Kärnkraften kommer inte lösa alla miljö- och klimatproblem, framför allt inte på kort sikt. Gruppen menar att en klokare strategi hade varit att å ena sidan vara tydliga i frågan om kärnkraft, å andra sidan lyfta övrig moderat miljö- och klimatpolitik, inte minst för att inte uppfattas som så hårda och nå fler kvinnor.

Den enda skol- och utbildningspolitiska fråga som lyftes av Moderaterna externt i valrörelsen var Socialdemokraternas förslag om "tvångsbussning av elever". Det är en principiellt viktig fråga som också väckte ett stort engagemang, bland annat i Moderatkvinnornas Verveannonsering. Däremot saknades kommunikation kring konkreta reformer för en kvalitativ utbildning i alla skolor.



I Moderaternas sociala medier lyftes under valrörelsen ett fåtal politiska budskap där målgruppen kan antas ha varit kvinnor.

Det är beaktansvärt att kvinnor till skillnad från män ansåg Moderaterna vara både aggressiva och hårda i valrörelsen²². Eftersom detta inte är två attribut som tilltalar kvinnor – snarare motsatsen – bör organisationen utreda skillnader i uppfattning av tonalitet mellan kvinnor och män, exempelvis med hjälp av fokusgrupper.

²¹ Novus

²² Novus

Slutsatser och rekommendationer avseende Moderaterna

Moderaternas generellt lägre stöd bland kvinnor än män är ett resultat av att vi har lågt förtroende i de sakpolitiska frågor som kvinnor – generellt sett – prioriterar²³.

Sakpolitiken

I eftervalsanalysen 2018 förklarades väljarflödet till vänster till viss del med avståndstagande från Sverigedemokraterna och att grundläggande värderingar är överlägset sakpolitik. Att då i valet 2022 gå till val på sakpolitik snarare än värderingar måste tolkas som en medveten strategi. Beslutet att gå till val på sakpolitik, men samtidigt utelämna flera av väljarnas i allmänhet – kvinnors i synnerhet – viktigaste frågor bör ses som ett strategiskt misstag.

Enligt Valu och Novus prioriterar kvinnor sjukvård, skola och miljöfrågor högt och Moderaterna valde att inte prioritera dessa frågor i sin kommunikation under valrörelsen. I de fall då partiet ändå lyfte de frågor kvinnor prioriterar, exempelvis klimat och skola, valdes en infallsvinkel och/eller förklaringsmodell som inte attraherade kvinnor i tillräckligt stor utsträckning.

Eftersom stor tonvikt lades vid att attrahera vardagsrealister och de män som hade Moderaterna som andrahandsparti handlade en stor del av kommunikationen om migration, integration samt lag och ordning. Det gjorde att vi stod nära Sverigedemokraterna i såväl politiken som kommunikationen och det faktiska samarbetet.

För att Moderaterna ska kunna nå målen om att dels öka det generella väljarstödet, dels öka andelen kvinnor som är väljare, behöver partiet våga fokusera på de frågor som kvinnor prioriterar högt när de står i vallokalen.

Tonalitet

Detta perspektiv återspeglas i hur kvinnor beskriver Moderaternas kommunikation generellt, där ord som aggressiva och hårda kommer i topp fem av valda ord. Partiet behöver således profilera sig i frågor som är viktiga för kvinnor på ett sätt som uppfattas som tydligt, men samtidigt humant och medmänskligt.

Moderaterna behöver i en snar framtid identifiera vilka frågor kvinnor som röstade på Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna tycker är viktiga och vilka budskapsformuleringar som tilltalar dem i syfte att de ska se Moderaterna som ett reellt alternativ i valen 2024 och 2026.

Sverigedemokraterna

Vidare bör Moderaterna se över sitt förhållningssätt till Sverigedemokraterna.

Eftersom en stor del av befolkningen i våra storstäder, och framför allt kvinnor, inte förefaller attraheras av samarbetet med Sverigedemokraterna bör Moderaterna bli tydligare med den

²³ Valu

sakpolitiska skillnaden mellan våra partier samt vilka grundläggande värderingar vi som parti aldrig skulle kompromissa om.

Moderaterna behöver arbeta fram en strategi för att både de som gillar och ogillar Sverigedemokraterna ska se Moderaterna som ett valbart parti.

Internpolitiskt

Avslutningsvis behöver samarbetet mellan Moderatkvinnorna och Moderaterna förbättras på alla nivåer. Organisationen är en del av partiet och arbetar för samma mål, därför är det av största vikt att man jobbar för och med varandra. På föreningsnivå beskrivs i både enkät och djupintervjuer att det finns patriarkala strukturer inom Moderaterna som gynnar män och missgynnar kvinnor. Det beskrivs också att normer som gynnar "det egna" är starka och där fina ord som "laget framför jaget" används men inte efterlevs.

Dessa strukturer skapar en destruktiv ordning som på sikt sänker förtroendet för partiet, leder till att färre vill engagera sig i partiet och därmed kommer väljarstödet att minska. För att bryta detta mönster behöver partiet även göra ett omtag kring internkultur och ledarskapsnormer.